

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และสมรรถนะครู ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์เด็กปฐมวัย

Approaches to Developing Creative Leadership and Teacher Competency Affecting Early Childhood Outcomes

วิชาญ ไทยแท้ และ ปานุมาศ จินารัตน์

Wichan Thaitae and Panumat Jinarat

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

Eastern University of Management and Technology

บทคัดย่อ

งานวิจัยแบบผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์วิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อผลลัพธ์เด็กปฐมวัย และศึกษาลักษณะ ตลอดจนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยพัฒนาแบบสอบถามมาจากข้อสรุปเชิงทฤษฎี มาใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหาร และครู กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 13 จำนวน 341 คนมาวิเคราะห์ผลด้วยสถิติวิเคราะห์แบบจำลอง วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ก่อนนำเอาสมการพยากรณ์ที่ได้ไปขอความเห็น และการให้คำรับรองยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรทั้งสามคือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สมรรถนะครู และผลลัพธ์เด็กปฐมวัยมีแบบจำลองที่เหมาะสม รวมถึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทั้งตัวแปรหลัก และตัวแปรองค์ประกอบ ส่วนระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับน้อยถึงมาก ในขณะที่แนวทางการพัฒนานั้นประกอบด้วย การพัฒนาด้านการมอบหมาย และคาดหวังต่อผล ผสมกับการพัฒนาด้านความรู้ อารมณ์และสังคม ปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร และการถ่ายทอด ซึ่งมีอิทธิพลร่วมกันต่อ ผลลัพธ์เด็กปฐมวัยทั้งที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะทางปัญญา และที่ไม่ใช่ทักษะทางปัญญา เพราะฉะนั้น การนำเอาผลวิจัยไปใช้ได้ทั้งทางปฏิบัตินั้น เน้นการดูแล และเอาใจใส่ไปตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, สมรรถนะครู, และผลลัพธ์เด็กปฐมวัย

Abstract

The purpose of this integrated research was to present guidelines for developing creative leadership and teacher competency that affect early childhood outcomes. and study the characteristics as well as analyze the relationship between the variables The questionnaire was developed based on theoretical conclusions as a tool to collect data from 341 administrators and teachers in the 13th local education provincial group. The results were analyzed using model statistics, mean, standard deviation, error. Standardization, correlation analysis, and multiple regression analysis. The results were found The three variables, creative leadership, teacher competency, and early childhood outcomes were modeled appropriately, with mean values for both primary and constituent variables at appropriate levels. The degree of correlation between the variables showed a low to high degree of correlation, while the development approach consisted of development of assignments and expectations for outcomes. including the development of knowledge

Emotions and social, interaction, communication, and transmission contribute to the outcomes of early childhood in cognitive and non-cognitive skills. Therefore, in applying the findings, individual child care and attention needs to be considered.

Keywords: Approaches to Developing Creative Leadership and Teacher Competency Affecting Early Childhood Outcomes

บทนำ

ประเทศไทยยึดติดอยู่กับความผิดพลาดของการจัดการศึกษามาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะการยึดติดในองค์ความรู้ที่มีได้เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคมของตนเอง ทั้งที่เกี่ยวกับวิชาความรู้ หรือศาสตร์ประเภทต่างๆ ที่มีได้ผ่านกระบวนการขัดเกลามาแล้วอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสืบค้นถึงสภาพปัญหา ไปจนถึงการคัดเลือกเอาวิธีการ หรือแบบแผนสำหรับนำไปลงมือปฏิบัติที่ได้ผลเพิ่มเติมมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญนั้น ยังมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม จากชนบประเพณีที่ล้ำหลัง โดยเฉพาะการยึดครองอิสรภาพทางปัญญาของมนุษย์ หรือประชาชนภายในประเทศ อันเป็นปัจจัยเหตุสำคัญยิ่ง ที่ส่งผลให้ผลลัพธ์ทางการศึกษา ตกอยู่ในสภาพที่อ่อนด้อยลงไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีเพียงสาเหตุเดียว คือ การเรียนรู้ที่มีได้เกิดขึ้นจากผลของการพึ่งพาตนเอง เช่น การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มนุษย์ในวัยแรกเริ่มที่ต้องเริ่มต้นปลูกฝังถึงสิ่งที่ถูกต้องและมีประโยชน์จากการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องปลดปล่อยชีวิตตนให้หลุดพ้นไปจากหลุมลึกของความรู้เฉพาะด้าน (พุทธทาสภิกขุ, 2516)

และจากสภาพการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยในทุกประเภทของสถานศึกษา ทั้งที่อยู่ในบังคับของรัฐบาล หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของเอกชน ตลอดจนตั้งอยู่ในขอบเขตอำนาจของส่วนท้องถิ่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์การบริหารส่วนตำบลก็ตาม ต่างเป็นเพียงสถานที่รองรับปัญหาการเลี้ยงดูของเด็กที่มีครอบครัวบกพร่อง ตลอดจนการเผชิญอยู่ของปัญหาทุพโภชนาการ อันเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กมีอัตราการเจริญเติบโตได้ไม่สมบูรณ์พอสำหรับการแสวงหาความรู้ หรือการสร้างความรู้ขึ้นมาได้ด้วยตนเอง ตามปรัชญาสำคัญของการศึกษาสำหรับมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งเราสามารถสังเกตได้ชัด จากผลผลิตที่อยู่ในรูปของเด็กนักเรียน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ ผลผลิตในเชิงสร้างสรรค์ การสร้างผลงานขึ้นมาได้ด้วยตนเอง ซึ่งแม้แต่ผู้บริหาร หรือครูประจำศูนย์ ต่างยังต้องแสวงหาทั้งความรู้ และทักษะความสามารถ สำหรับนำมาใช้ประดิษฐ์ความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับการดำรงชีวิตประจำวันของตน และด้วยเหตุผลนี้ ย่อมส่งผลต่อเนื่องไปยังคุณลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ที่ต้องการทั้งความรู้ และทักษะความสามารถ อีกทั้งยังต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานเป็นหมู่คณะของทั้งผู้บริหารศูนย์ ครูพี่เลี้ยง ที่สามารถร่วมมือได้กับผู้ปกครองทุกคน โดยปราศจากการแบ่งแยก แล้วจะส่งผลต่อ คุณลักษณะของผลผลิตที่ดีที่เด็กปฐมวัยสามารถประดิษฐ์ขึ้นมาได้ (สกศ, 2552)

ทำให้สภาพปัญหาการจัดการศึกษาทุกระบบการศึกษามีคำถามอยู่ที่ การศึกษานั้นให้ความรู้ หรือได้ฝึกฝนทักษะความสามารถแก่ผู้เรียน ได้ถูกต้องเหมาะสมดีแล้วหรือยัง หรือยังเป็นการศึกษาตามผู้อื่น อันเป็นเหตุชี้แนะให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้ตามหลังผู้อื่นเสมอ หรือเป็นการศึกษาที่ช่วยปลดปล่อยผู้เรียนให้รู้จักกับคำว่า อิสรภาพของชีวิต ที่มีได้ตั้งอยู่บนฐานของทุกระบบ ทั้งที่เป็นระบบการเมือง หรือระบบทางสังคม ตลอดจนระบบเศรษฐกิจ ที่เพียงแต่หยิบเอาความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาข่มขู่ หรือแม้แต่การใช้เข้ามาคุกคาม ความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน แล้วส่งผลให้กลายเป็นผลิตภัณธ์ที่ล้มเหลวจากทุกระบบการศึกษา โดยเฉพาะผลผลิตของผู้เรียนปฐมวัย ที่ต้องอาศัยความพร้อมก่อนการเข้าเรียน

เปรียบเสมือนการบ่มเพาะต้นกล้าที่แข็งแรง และมีความสมบูรณ์พอสำหรับนำไปปลูกลงพื้นดินที่เตรียมไว้ ซึ่งด้วยเหตุนี้ สภาพปัญหาสำคัญจึงอยู่ที่ การไม่บรรลุเป้าหมายเชิงปรัชญาของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และผู้ปกครอง ตลอดจนสภาพสังคมที่ล้มเหลว เป็นสังคมที่เต็มไปด้วยการเอารัดเอาเปรียบ แย่งชิงทรัพยากร และการคดโกงของผู้มีอำนาจหน้าที่ จนกลายเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้การดำรงชีวิตตามปกติสุขนั้น มีความเป็นไปได้น้อยลง แล้วผลักให้ผู้คนเดินไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง ทั้งการประพฤติดีมิชอบ หรือค้ายาเสพติด ค่าประเวณี ไปจนถึงปัญหาการค้ายาเสพติด อันเนื่องจาก ความเป็นมนุษย์น้อยลง ซึ่งด้วยปัญหานี้ มีเพียงการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องของเด็กปฐมวัยเพียงเท่านั้น จะพอแก้ไขปัญหานี้ได้ (สวสสุทิพร แสนคำ และคณะ, 2558)

เพราะฉะนั้น การทำความเข้าใจชัด และถ่องแท้ต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ทั้งที่เกี่ยวกับ การใส่ใจใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ และการแสวงหาความถูกต้องสำหรับนำมาจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กปฐมวัยของทั้งผู้บริหารและครู หากแต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ การทำความเข้าใจชัดนั้นตรงกับบทบาทใดของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะความเข้าใจชัดต่อ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และสมรรถนะครูที่มีต่อผลลัพธ์เด็กปฐมวัย โดยมีนักวิชาการจำนวนมากที่มีความเข้าใจต่อประเด็นนี้ต่างกัน เช่น Levesque (2011) ที่อธิบายว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นความสามารถที่ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้และพัฒนาความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน 2) การเข้าร่วมและสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่มีความสร้างสรรค์ 3) การสร้างทีม และการกระจายความสามารถพิเศษ 4) ใช้เวลาแก่ครูที่จะแสดงออกถึงแนวคิดและความรู้สึก 5) การบริการช่องทางส่วนตัวเพื่อให้ครูสร้างสรรค์ และ 6) การสร้างวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม ซึ่งจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งในการสร้างสรรค์ ในขณะที่ Jankaew (2012) กลับอธิบายว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้น เป็นเพียงลักษณะของผู้นำในสถานศึกษา ที่ประกอบด้วยความสามารถในการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม การต่อรอง การสร้างความไว้วางใจ การจัดการเรื่องเวลา มนุษย์สัมพันธ์ และการมีความสามารถไปตามลักษณะในเชิงปัจเจกบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม Mainemelis et al (2015) ให้ความเห็นเกี่ยวกับ ความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นมุ่งไปที่พฤติกรรมมากกว่าความหมายอื่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ การเป็นผู้นำแบบสนับสนุน การมอบหมายเป้าหมาย การแสดงความคาดหวังในการประเมิน การแสดงผลย้อนกลับ และภาวะผู้นำที่แท้จริง รวมถึงการมีจริยธรรมของตัวผู้นำเอง

ส่วนความเข้าใจของเหล่านักวิชาการที่มีต่อสมรรถนะครูนั้น กับมุ่งไปที่คุณลักษณะเชิงประสิทธิผล เช่น Adams & Pierce (2004) ที่อธิบายว่า สมรรถนะครู เป็นลักษณะที่มีประสิทธิผล แล้วประกอบด้วย การมีความรู้ในวิธีการสอน มีการวางแผนและเตรียมการสอน การฝึกฝนการสอน การสะท้อนตนเอง การปรับปรุงเทคนิคและความยืดหยุ่น รวมถึงการเพิ่มเติมส่วนประกอบสำคัญ เช่น การจัดอุปกรณ์การเรียน หรือ การให้ความร่วมมือนำเข้าสู่ชั้นเรียน ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ และการจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ในขณะที่ Carreker & Boulware (2015) อธิบายว่า สมรรถนะครู เป็นความสามารถทั้งหมดของครูที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของศิษย์ ซึ่งเป็นความหมายที่ต่างไปจากแนวคิดของ Mulyasa (2007) ที่ให้ความหมายว่า สมรรถนะครู เป็นผลของการปฏิบัติงาน และการกระทำที่มีเหตุผล เพื่อให้บรรลุต่อความสำเร็จในแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น นอกจากนั้นแล้ว Blaskovaa et al (2014) กลับอธิบายไปในทิศทางตรงข้ามกัน โดยให้ความสำคัญต่อ สมรรถนะ หรือความสามารถของครูที่จำแนกออกเป็น ความสามารถด้านความรู้ ความสามารถด้านการถ่ายทอดความรู้ ศิลปะการสอน การมีปฏิสัมพันธ์เชิงต่อรอง ตลอดจนความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์เชิงสังคมของครู

เพราะฉะนั้นอิทธิพลของทั้งสองตัวแปรคือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และสมรรถนะครู ย่อมต้องแสดงผลกระทบต่อ ผลลัพธ์เด็กปฐมวัย ตามความหมายของ Axford & Albers (2019) ที่ได้อธิบายว่า เป็นความสามารถที่เด็กได้แสดงออกถึงความพร้อมสำหรับการเข้าเรียน หรือทำกิจกรรมอื่นต่อไป โดยมีสิ่งสำคัญประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย (Physical Outcomes) เช่น การเคลื่อนไหว ทรงตัว และการแสดงออก ผ่าน หรือใช้สื่อ Online 2) ด้านอารมณ์และจิตใจ (Emotional Outcomes) เช่น การควบคุมอารมณ์ สงบ รอ สมาธิ หรือการอยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างจากการใช้ หรือแสดงออกผ่านสื่อ Online 3) ด้านสติปัญญา (Cognitive Outcomes) เช่น การรู้คำศัพท์ สืบค้นความหมาย สื่อความหมาย เข้าใจความหมาย จำแนกความเหมือน หรือความแตกต่าง จำแนกเสียง ฟังเสียงพูด นับจำนวน จากการใช้สื่อ หรือแสดงออกผ่านสื่อ Online และ 4) ด้านสังคม (Social Outcomes) เช่น การอยู่ร่วมกับเพื่อน เล่นกับเพื่อน แบ่งปัน ช่วยเหลือเพื่อน แก้ไขปัญหา หรืออธิบายเหตุการณ์ จากการใช้สื่อ หรือเรียนรู้จากสื่อ Online

วัตถุประสงค์วิจัย

- 2.1) เพื่อศึกษาลักษณะองค์ประกอบ ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สมรรถนะครู และผลลัพธ์เด็กปฐมวัย
- 2.2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และสมรรถนะครู ที่มีต่อผลลัพธ์เด็กปฐมวัย
- 2.3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อผลลัพธ์เด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยแบบผสมนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามจำนวน 47 ข้อขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศ และจากต่างประเทศ ไปทดสอบความตรงได้ค่า KMO ระหว่าง .69-.84 ก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่า Alpha .81 แล้วนำไปรวบรวมความเห็นของผู้บริหารและครู กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 13 จำนวน 341 คน ก่อนนำมาวิเคราะห์แบบจำลอง วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ความเคลื่อนไหวมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์สมการพหุคูณ ก่อนนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน เพื่อขอความเห็นและการรับรองยืนยันต่อแนวทางการพัฒนา สำหรับนำไปจัดทำรายงานผลวิจัย

ผลวิจัยและอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค้นพบว่า

- 1) ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่เหมาะสมจำนวน 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้าน การให้ผลย้อนกลับและจริยธรรม ซึ่งมีน้ำหนักปัจจัยระหว่าง .30 - .70 องค์ประกอบด้านการเป็นผู้นำแบบสนับสนุน มีน้ำหนักปัจจัยเท่ากับ .95 องค์ประกอบด้าน การมอบหมายเป้าหมายและความคาดหวังในการประเมินผล มีน้ำหนักปัจจัยระหว่าง .42-.54 โดยที่ องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านมีความ

เหมาะสมของแบบจำลอง อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าดัชนีเท่ากับ 1.78 ต่ำกว่า 2.00 และมีความแปรปรวนสะสมของทั้งสามองค์ประกอบเท่ากับร้อยละ 40.81 ทั้งนี้มีค่า $\chi^2 = 75.03$ และมีองศาอิสระเท่ากับ 42

ตัวแปรสมรรถนะครูมีแบบจำลองอยู่ในระดับที่เหมาะสมน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ค่าทดสอบ Chi-Square = 103.044 (df= 85) นอกจากนี้แล้วยังมีค่าดัชนีแบบจำลองต่ำกว่า 2.00 โดยมีค่าดัชนีเท่ากับ 1.21 และสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ของทั้ง 6 องค์ประกอบที่ร้อยละ 37.32 แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ตัวแปรวัดทั้ง 20 ตัวแปร มีน้ำหนักปัจจัยระหว่าง .24-.93 โดยมีตัวแปรวัดเป็นองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านประกอบด้วย ความสามารถอารมณ์และสังคม ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการถ่ายทอด ด้านความรู้ ด้านความสามารถด้านการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์

ส่วนองค์ประกอบแบบจำลองผลลัพธ์เด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .03 โดยมีค่าทดสอบ Chi-Square เท่ากับ 41.266 df = 31 มีค่าดัชนีต่ำกว่า 2.00 (1.33) และสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ของทั้ง 5 องค์ประกอบที่ร้อยละ 37.43 ทั้งนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบด้าน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย

2) ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และองค์ประกอบอยู่ในระดับ มากที่สุด (4.44, SD .30, e .01) ยกเว้นด้านการมอบหมายเป้าหมายและความคาดหวังในการประเมินผล องค์ประกอบด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.23 (SD .43, e= .02)

สมรรถนะครูและองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยตัวแปรหลักเท่ากับ 4.50 (SD .37, e .02) ส่วนองค์ประกอบความสามารถด้านการสื่อสาร การถ่ายทอด และการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.51, 4.60 และ 4.54)

และผลลัพธ์เด็กปฐมวัยและองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 (SD .28, e .01)

ดังนั้นสรุปแล้วพบว่า ลักษณะตัวแปรหลักทั้งสามตัวแปร ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สมรรถนะครูและผลลัพธ์เด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งตัวแปรหลักและตัวแปรองค์ประกอบ

3) ตัวแปรหลักทั้งสามตัวแปร ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สมรรถนะครู และผลลัพธ์เด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือเชิงบวก ในระดับน้อยถึงมาก โดยมีค่า r ระหว่าง .31-.61

4) มีตัวแปรอิทธิพลจำนวน 6 ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อตัวแปรตาม ผลลัพธ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ความสามารถด้านอารมณ์และสังคม (Beta .36, e .03) ความสามารถด้านปฏิสัมพันธ์ (Beta .16 e .03) ความสามารถด้านการสื่อสาร (Beta .17 e .04) การมอบหมายเป้าหมาย และความคาดหวังในการประเมินผล (Beta .14 e .02) ความสามารถด้าน ความรู้ (Beta .14 e .03) และความสามารถด้านการถ่ายทอด (Beta .11 e .02) แต่อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาผลลัพธ์เด็กปฐมวัยนี้ มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพียงร้อยละ 46 ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นในการพยากรณ์อยู่ในระดับต่ำ ส่วนผลรวมคะแนนมาตรฐานแม้อยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม (1.08) หากแต่พบว่า มีคะแนนความคลาดเคลื่อนค่อนข้างมาก กล่าวคือมีค่า Std error = .20

5) แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยประกอบด้วย การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมอบหมายงาน และความคาดหวังในการประเมินผล ร่วมกันกับ การพัฒนาสมรรถนะครูด้าน อารมณ์และสังคม ปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร ความรู้ และการถ่ายทอด ซึ่งแนวทางการพัฒนาทั้ง 6 ด้านนี้ มีผลกระทบต่อนักเรียนเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากข้อค้นพบสำคัญดังกล่าวนี้ มีความสอดคล้องกับผลวิจัยของ จีรทีปต์ ณ ลำปาง และชัย ยุทธ ศิริฤทธิ์ (2563) ที่ค้นพบอิทธิพลสำคัญของการสะท้อนผลการปฏิบัติงานแบบย้อนกลับนั้น ส่งผลต่อการขับเคลื่อนองค์กร รวมถึงส่งผลต่อการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ และการปฏิบัติงานของทีม หากแต่ต้องแยกกันออกอย่างชัดเจนระหว่าง การเรียนรู้ และกิจกรรมการทำงาน ทั้งนี้เพราะการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถนะการทำงานของทีมงาน ซึ่งในกรณีนี้หมายถึง ครูในระดับปฐมวัย ที่ต้องการรับรู้ผลของการปฏิบัติงาน แม้จะมีได้เป็นผลการปฏิบัติงานไม่ดี หรือ อาจต้องการรูปแบบของการสะท้อนผลออกเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการใช้กลยุทธ์ในการปรับเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานทันที เมื่อพบว่า ไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากจะช่วยส่งเสริมการทำงานไปตามความถนัดแล้ว ยังถือว่าการขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างรวดเร็ว ดังเช่น ผลวิจัยของ รมเกล้า จันทราชี และคณะ (2561) ที่ค้นพบว่า การสะท้อนผลปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนนั้น เป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครูทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยเฉพาะการสะท้อนแผนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน สะท้อนเทคนิคการวัดประเมินผล และการดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียนของครู

นอกจากนี้แล้ว ผลวิจัยนี้ยังพบบางลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ควรแก่การพัฒนา โดยเฉพาะด้านจริยธรรมของผู้นำอันประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ตนอย่างเต็มความสามารถ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ความเป็นครู ความเสียสละตนเพื่อประโยชน์เด็กนักเรียน และความเข้าใจธรรมชาติเด็กปฐมวัยมากที่สุด โดยเฉพาะความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ซึ่งต้องการทั้งความสุขในชีวิต และความพร้อมสำหรับการเจริญเติบโตไปในวัยถัดไป ซึ่งด้วยเหตุผลนี้ ทำให้ผู้นำสถานศึกษา ระดับปฐมวัยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ ความเข้าใจที่มีต่อธรรมชาติและการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย แล้วนำไปปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ เช่นเดียวกันกับผลวิจัยของ พรทิพย์ เอี่ยมประเสริฐ และคณะ (2556) ที่ค้นพบว่า ความเข้าใจต่อธรรมชาติ หรือ พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ หรือในแต่ละวัยนั้นจำเป็นสำหรับผู้บริหาร และครูที่อยู่ในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งนี้เพราะความเข้าใจอย่างชัดเจนต่อคุณลักษณะสำคัญของเด็กปฐมวัยแต่ละคน จะถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ได้โดยตรง รวมถึงสอดคล้องกับผลวิจัยของ McLeod (2002) ที่ค้นพบว่า เป็นปัจจัยจำเป็นสำหรับผู้นำโรงเรียนระดับปฐมวัย ที่ต้องนำไปใช้ในการจัดสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เพื่อส่งเสริมในสิ่งที่ถูกต้องและน่าสนใจสำหรับเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังช่วยให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนนำไปใช้ในการสร้างศักยภาพที่เข้มแข็งสำหรับเด็กปฐมวัย

เพราะฉะนั้นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ยังคงพบว่า มีความบกพร่องอยู่มากนั้น ประกอบด้วย การแสดงผลย้อนกลับ และจริยธรรมของผู้นำ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และการทำความเข้าใจต่อธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นหลักสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยนั้นเน้นการพัฒนาด้านอารมณ์ และสังคม เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบสูงต่อผลลัพธ์เด็กปฐมวัย ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ การยอมรับได้ถึงความแตกต่างของเด็กปฐมวัยแต่ละคน การควบคุมอารมณ์เสมอ เมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง การสนทนากับเพื่อนร่วมงานได้ทุกอย่าง การใช้ความอดทนอย่างมากในระหว่างปฏิบัติงาน และการไตร่ตรองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่เข้าข้างตนเอง โดยเฉพาะความเข้าใจและยอมรับถึงความแตกต่างของเด็กปฐมวัยแต่ละคน ดังเช่นผลวิจัยของ Del Boca et al (2019) ที่ค้นพบว่า การดูแลเอาใจใส่ของผู้บริหาร และครูปฐมวัย ที่มีต่อเด็กแต่ละเพศ หรือแต่ละช่วง

อายุที่แตกต่างกัน จะช่วยให้สามารถคัดสรรเอาสิ่งประดิษฐ์ และแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างถูกต้อง รวมถึง ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะเชาว์ปัญญา และทักษะอื่น อีกประการหนึ่งด้วย

ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ อารมณ์และสังคม ปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร และการถ่ายทอด ล้วนส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้โดยตรง

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัยดังกล่าวนี้ แนะนำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้บริหารการศึกษาของเด็กปฐมวัย สามารถนำเอาผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ ไปใช้เป็นข้อกำหนดสำหรับการพัฒนาสมรรถนะครู ตลอดจนการพัฒนาภาวะผู้นำของทั้งผู้บริหารและครู โดยเน้นสิ่งสำคัญประกอบด้วย การมอบหมาย และคาดหวังต่อผล การพัฒนาความรู้ อารมณ์และสังคม ปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร และการถ่ายทอดของครู ที่มีการปฏิบัติ หน้าที่ให้ส่งผลต่อการพัฒนาผลลัพธ์เด็กปฐมวัย นอกจากนั้นแล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวคิด หรือ คุณลักษณะสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทั้งนโยบาย รวมไปถึง กลยุทธ์พัฒนาโรงเรียน และกลยุทธ์การ พัฒนาสมรรถนะครูเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ หรือ การจัดอบรมและความรู้ทั้งในเชิง ทฤษฎี หรือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากนั้นแล้ว ยังนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงแนวคิด หรือนโยบายด้าน การแก้ไขปัญหาเด็ก ปฐมวัย การสร้างความเข้าใจในความแตกต่างของมนุษย์ ไปจนถึง การจัดฝึกอบรม และการสนับสนุนให้ครู รู้จักวิธีการให้คำแนะนำที่ดีแก่เด็กต่างกัน นอกจากนั้นแล้ว ผู้บริหารและครูปฐมวัย ยังนำเอาผลวิจัยนี้ไปใช้ พัฒนาแนวคิด และวิธีปฏิบัติงาน ที่นำไปสู่การจัดการจัดการได้อย่างหลากหลายทั้งในและนอกชั้นเรียน อีกทั้ง ยังนำไปใช้กำหนดยุทธศาสตร์การเอาใจใส่เด็กปฐมวัยด้วยการออกเยี่ยมบ้าน หรือการจัดระบบบริหาร จัดการข้อมูล การจัดทำสื่อ หรือ Clip VDO ไปจนถึง นโยบายพัฒนาสมรรถนะครูตามแนวคิดกลุ่มสนทนา ตลอดจนถึง นโยบายการออกเยี่ยมชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- จิรทีปต์ ณ ลำปาง และชัยยุทธ ศิริฤทธิ์. (2563). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำด้านการ สร้างทีมงานของหัวหน้างาน สังกัดสถาบันอาชีวศึกษา เกษตรกรภาคใต้, *วารสารสังคมศาสตร์ และ มานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(5), 363-377.
- พรทิพย์ เอี่ยมประเสริฐ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และราชันย์ บุญธิมา. (2556). สมรรถนะในการจัด ประสพการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย, *วารสารบริการการศึกษา มศว.*, 10(1), 1-10.
- พุทธทาสภิกขุ. (2516). *การศึกษาคืออะไร ชีวิตต้องเที่ยวควายสองตัว*, ธรรมสภา.
- ร่มเกล้า จันทราชี จิรดาวรรณ หันตุลา อะรุณี แสงสุวรรณ สุนทร ศรีบุญเลิศ จันทร์จิรา สายแสง และปริ ยพล คุณาชน. (2561). ผลการวิเคราะห์การสะท้อนผลปฏิบัติทดลองสอนของนักศึกษาวิชาชีพครู วิทยาศาสตร์, *วารสารวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา*, 1(2), 171-185.
- สกศ. (2552). *รายงานความก้าวหน้า การจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2555-2552*, กรุงเทพฯ: สกศ.
- สวาสุภีพร แสนคำ สุวิมล โพธิกลิ่น และนพดล เจนอักษร. (2558). อนาคตภาพของการจัดการศึกษา ปฐมวัย ในบริบทประชาคมอาเซียน, *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(1), 92-104.

Boca, D.D., Martire, E.M., & Piazzalunga, D. (2017). Investments in early education and child outcomes. *the Short and the Long run, ifo DICE Report*, 15(1), 43-48.

Del Boca, D. Marilino, E.M., Meroni, F.C., & Piazzaunga, D. (2019). Early childhood and ender differences.